

Nowelizacja z 2011 r. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm) wprowadziła obowiązek przygotowywania corocznie przez gminy, powiaty i samorząd województwa oceny zasobów pomocy społecznej, celem przedstawiania odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu oraz sejmikowi województwa. Ocena ta wraz z rekomendacjami będzie podstawą planowania budżetu na rok następny. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie przedstawił plan budżetu na rok bieżący łącznie ze sprawozdaniem za 2011 r. Pozostałe jednostki realizujące zadania pomocy społecznej także przedstawiły plan budżetu.

Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie w ramach projektu systemowego Europejskiego Funduszu Społecznego Nr 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” przygotował projekt narzędzia umożliwiającego ocenę zasobów pomocy społecznej w gminie i powiecie.

Wymieniony dokument będzie nadal modyfikowany, ponieważ zawiera utrudnienia, dotyczące prawidłowego prezentowania realizowanych zadań. Nie każde informacje są w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i nie zawsze można je uzyskać. Powyższe wynika przede wszystkim ze zmian w realizowanych świadczeniach, jak również z tego, że niektóre zadania w sprawozdawczości były wykazywane jako zadania własne gminy, a w kolejnym okresie np. jako zadania powiatowe. Niektóre dane, które winny być uwzględnione w ocenie zasobów pomocy społecznej, wcześniej nie były ewidencjonowane, ponieważ nie było takiego wymogu.

Stąd też przedmiotową ocenę opracowano w oparciu o istniejące możliwości w tym zakresie.

I. WPROWADZENIE

Analiza lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej stanowi podstawę do oceny zasobów pomocy społecznej, ale jednocześnie innych zasobów Konina niezbędnych mieszkańcom miasta, w tym także, nie będących świadczeniobiorcami pomocy społecznej.

II. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE

2.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w gminie.

Mieszkańców Konina z rok na rok ubywa. Niestety nie ubywa problemów społecznych. Pomimo wzrostu podmiotów gospodarczych, cały czas utrzymuje się wysokie bezrobocie, stąd też znacząca liczba mieszkańców objęta jest wsparciem pomocy społecznej. Zmniejszenie liczby mieszkańców miasta nie powoduje znaczącego spadku liczby oczekujących na różnego typu mieszkania. Mieszkańcy miasta mają zapewniony dostęp do obiektów sportowych, dóbr kultury, dzieci i młodzież zaś do szkół, świetlic oraz różnego rodzaju klubów. Natomiast na podstawie zebranych danych trudno określić stopień dostępności mieszkańców do Konina do placówek służby zdrowia.

2.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej.

Liczba osób objętych pomocą społeczną, z zakresu zadań gminy, systematycznie wzrasta, aczkolwiek przed rokiem 2010 przez okres dwóch lat był zauważalny spadek liczby osób wymagający pomocy. Zauważalny jest natomiast spadek liczby osób objętych pomocą w ramach zadań zleconych gminie, ale wynika to przede wszystkim z tego, że zadania zlecone stały się zadaniami własnymi gminy. Przyczyny udzielania świadczeń są różne, najczęściej w rodzinach występuje więcej niż jedna z przyczyn uprawniająca ją do pomocy. Nadal główną okolicznością powodującą ubóstwo rodzin jest bezrobocie. Niestety zauważalny jest znaczący wzrost rodzin, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu. Najczęściej po pomoc dla siebie i rodziny zgłaszają się kobiety, w wieku średnim. Odczuwalny jest także wzrost środków finansowych na realizację zadań własnych gminy. W rodzajach poszczególnych świadczeń widoczny jest z roku na rok ich wzrost, w szczególności dot. to zasiłków stałych i okresowych. Dostrzegalne jest natomiast zmniejszenie liczby osób objętych usługami opiekuńczymi. Wynika to z rezygnacji osób z powodu braku środków finansowych na dokonywanie ustalonych opłat za usługi. Zmniejszenie osób objętych zasiłkami rodzinnymi i dodatkami do nich wynika przede wszystkim z braku podwyższenia od kilku lat kryterium dochodowego uprawniającego do tych świadczeń.

2.3. Wybrane usługi pomocy społecznej

Mieszkańcy Konina mają dostęp w szerokim zakresie do poradnictwa specjalistycznego, są obejmowani pracą socjalną, jak również mają całodobowy dostęp do interwencji kryzysowej.

2.4. Instytucje pomocy społecznej

Instytucją oferującą pomoc w najszerszym zakresie jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, który w ramach interwencji kryzysowej jest dostępny całodobowo. Ponadto udostępniane są miejsca w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, w Środowiskowym Domu Samopomocy, Noclegowni, Schronisku dla Bezdomnych, Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy. W roku oceny uruchomione zostało

także 8 mieszkań chronionych. Seniorzy uczestniczą również w zajęciach Klubów Seniora i Uniwersytecie III wieku.

2.5. Zwiększenie zasobu pomocy społecznej

Nakłady finansowe na zasoby pomocy społecznej w gminie będą systematycznie wzrastały z uwagi na wzrost zapotrzebowania na korzystanie z różnych form wsparcia przez osoby chore, niepełnosprawne, bezdomne i inne zagrożone wykluczeniem społecznym.

2.6. Kadra ośrodków pomocy społecznej

Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie posiada niezbędne kwalifikacje do realizacji zadań. Bardzo często pracownicy posiadają dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia. W Koninie spełniony jest wymagany wskaźnik zatrudnienia pracownika socjalna na 2 tys. Mieszkańców. W ośrodku zatrudniani są specjaliści uprawnieni do realizacji poradnictwa interdyscyplinarnego.

2.7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej

Środki na prowadzenie i utrzymanie zasobów pomocy społecznej będą z roku na rok wyższe. Wynika to ze wzrostu zapotrzebowania na określone formy pomocy, jak również wzrost kosztów związanych z obsługą zadań.

2.8. Finansowanie zadań własnych i zleconych w obszarze pomocy społecznej.

Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej będą także systematycznie wzrastały z powodu zwiększającego się ubóstwa jak również starzenia się społeczeństwa i konieczności zapewnienia opieki i wychowania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo. Duże znaczenie na rozszerzenie oferty w obszarze pomocy ma praca w oparciu o programy i projekty, w tym w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej.

Coraz większe znaczenie ma zaangażowanie organizacji pozarządowych na rzecz środowiska lokalnego. Organizacje pozarządowe specjalizują się w określonych działaniach, stąd też zasadnym jest zlecanie im zadań z zakresu pomocy społecznej. Organizacje pozarządowe uzupełniają działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie i innych placówek pomocowych.

2.10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w koninie zatrudnia pracowników socjalnych zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej. Kadra Ośrodka posiada wymagane kwalifikacje, jak również dodatkowo inne uprawnienia i doświadczenie niezbędne do realizacji szerokiego zakresu zadań z obszaru pomocy społecznej. Ośrodek współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi, w tym z Fundacją „Podaj Dalej” skąd pozyskujemy wolontariuszy do pracy w rodzinach problemowych.

Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy jest bezrobocie połączone często z innymi okolicznościami powodującymi ubóstwo osoby czy rodziny.

3. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE.

3.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej zostały zaprezentowane w pkt. 2.1.

3.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej

W ramach zadań powiatowych pomoc społeczna jest adresowana do rodzin zastępczych i dzieci tam przebywających. Potrzeby w tym zakresie są znacznie większe dot. to w szczególności rodzin zawodowych. Na terenie Konina funkcjonuje także pogotowie opiekuńcze, które przyjmuje dzieci nie tylko z miasta. W ramach tych zadań, zgodnie z obowiązującymi przepisami, realizowana jest pomoc pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

3.3. Wybrane usługi pomocy społecznej.

Wymienione w tym punkcie usługi opisano w zasobach pomocy społecznej w gminie. Ponieważ realizowane są jako zadania gminy.

3.4. Instytucje pomocy społecznej.

Działający w Koninie dom pomocy społecznej w pełni zabezpiecza potrzeby osób przewlekle chorych. Natomiast jesteśmy zmuszeni poszukiwać miejsc poza Koninem, dla osób np. chorych psychicznie lub z problemem alkoholowym.

3.5. Zwiększenie zasobu pomocy społecznej.

Trudno określić potrzebę zwiększenia zasobów pomocy społecznej w powiecie z uwagi na brak danych dotyczących potrzeb w tym zakresie i ewentualnego partycypowania innych powiatów w kosztach ich utworzenia i utrzymania.

3.6. Kadra powiatowych centrum pomocy rodzinie.

Informacje o kadrze realizującej zadania także powiatowe go centrum pomocy rodzinie zaprezentowano w pkt. 2.6. – kadra ośrodków pomocy społecznej.

3.7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej.

W tej części opracowania z obszaru naszej działalności zaprezentowano średni miesięczny koszt za uczestnika domu pomocy społecznej. Jest on, w roku bieżącym, nie zwiększony w stosunku do roku ubiegłego i jest jednym z niższych w kraju.

3.8. Środki finansowe powiatu na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej.

Zapotrzebowanie na środki finansowe powiatu na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej będzie coraz wyższe z uwagi na wzrastające koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej, jak również wzrost wydatków na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych.

3.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadanie zlecone w obszarze pomocy społecznej.

Współpracę z organizacjami pozarządowymi opisano w pkt. 2.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadanie zlecone w obszarze pomocy społecznej.

3.10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

Informacja dotycząca pracowników Ośrodka została zaprezentowana wcześniej. W Środowiskowym Domu Samopomocy są, przez cały czas jego funkcjonowania, zajęte wszystkie miejsca i bez wątplenia w Koninie przydałaby się kolejna podobna placówka. W Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle chorych nie ma większego problemu z umieszczaniem tam osób. Problemy występują, jak już wspomniano, w przypadku konieczności umieszczenia w domu pomocy społecznej, osoby chorej psychicznie bądź uzależnionej.

4. WNIOSKI KOŃCOWE.

Bez wątplenia obszar pomocy społecznej będzie wymagał systematycznego zwiększania środków finansowych, nie tylko na świadczenia finansowe, ale przede wszystkim na rozwój innych form wsparcia i rozszerzania infrastruktury. Jednocześnie w pomocy społecznej będą musiały powstawać nowe stanowiska pracy, a osoby tam zatrudnione bądź, te które otrzymają zatrudnienie w przyszłości powinny legitymować się nie tylko odpowiednimi kwalifikacjami ale i predyspozycjami do pracy w tak trudnym obszarze polityki społecznej.

Zastępca Dyrektora

/-/Anna Kwaśniewska

Opracowano:

Anna Kwaśniewska

Współpraca:

Mirosława Hetman

Konin, 11.04.2012 r.